

Szócs Géza

## **Törvénytervezet a nemzeti, etnikai, nyelvi közösségekről és az ezekhez tartozó személyekről**

### **Kiegészítő javaslatok Románia alkotmányos téziseihez <sup>1</sup>**

A számbeli kisebbségben élő nemzeti, etnikai és nyelvi közösségek alapvető jogai:

#### **I. Az identitáshoz való jog**

1. A nemzeti, etnikai és nyelvi identitáshoz való jog alapvető emberi jog.
2. Minden román állampolgárnak szuverén és elidegeníthetetlen személyes joga az, hogy valamely többségi vagy kisebbségi nemzeti, etnikai és nyelvi közösséghez (ez utóbbi a továbbiakban: kisebbségi közösség) tartozónak nyilvánítsa magát, mint ahogyan az is ugyanilyen joga, hogy többé ne tartsa magát az illető közösséghez tartozónak.
3. A kisebbségi közösségeknek joguk van nemzeti, etnikai és nyelvi identitásuk meghatározására, és joguk van arra, hogy az állam ennek értelmében ismerje el őket.
4. Az identitáshoz való jog magában foglalja a szülőföldhöz való jogot.
5. Az identitáshoz való jog magában foglalja a társadalmi élet minden területén a kisebbségi közösségnek saját nyelvéhez, hagyományaihoz, kultúrájához, szokásaihoz és történelmi jelvényeinek ismeretéhez való jogát, ezek megőrzését, használatát, népszerűsítését és továbbörökítését, a saját nyelv és kultúra csorbítatlan ápolását és gyakorlását.

#### **II. A kisebbségi közösségek autonómiája**

6. A kisebbségi közösségekhez tartozó személyeknek joguk van az általános törvényes feltételeknek megfelelően magán- és politikai szervezetek keretében társulni, és joguk van az alább leírt feltételek mellett saját közjogi személyiséggel felruházott társadalmi, kulturális és tanügyi kérdésekben önállóan rendelkező intézményeket létesíteni (a továbbiakban: működési autonómiák).
7. Az alábbi eljárási szabályoknak megfelelően létrehozott kulturális, társadalmi és oktatási intézmények közjogi és magánjogi személyek. A közjogi személyiséget a parlament szavatolja az illető intézmények vezető szerveinek megalakítását követően, a magánjogi személyiséget pedig az illetékes szervek a bejegyzés után.

8. A működési autonómiákat az érdekelt kisebbségi közösség az alábbiakban meghatározott számú tagból álló csoportja kezdeményezi a létesítendő működési autonómia jellegének meghatározásával (társadalmi, kulturális és oktatási vagy vegyes).

9. A létesítési kezdeményezés tudomásulvétele után a parlament kiírja a működési autonómia vezető szervének – önkormányzatának megválasztását. E szerv tagjainak számát a következők figyelembevételével állapítják meg:

a) az érintett kisebbségi közösséghez tartozó személyek száma;

b) az érintett közigazgatási-területi egységek vezető szerveinek taglétszáma;

c) az illető kisebbségi közösség vezető szerveinek taglétszáma a működési autonómia kezdeményezésének idején. Abban az esetben, ha a kezdeményezési kérvényt kevesebb személy írta alá, mint az autonómia jövőbeni vezetőségének taglétszáma, a parlament kéri az aláírások kiegészítését.

10. A választások időpontját megelőzően azoknak a személyeknek, akik a választáson indulni kívánnak, be kell nyújtaniuk egy-egy ajánlólistát a kisebbségi közösség szavazati joggal rendelkező, meghatározott számú tagjának támogató aláírásával.

a) Ezt a számot az előző tételben feltüntetett adatoknak megfelelően állapítják meg, figyelembe véve a választókerület lakosainak számát is a helyhatósági választások időpontjában.

b) Az aláíráslistát a parlament által kijelölt választási bizottság ellenőrzi, amelyben kötelező módon részt vesznek az illető kisebbségi közösségek megbízottjai is.

11. A választókerületeket a helyhatósági választókerületeknek megfelelően jelölik ki.

12. A működési autonómia esetében a választás általános, egyenlő, közvetlen és titkos szavazással történik. A szavazáson a kisebbségi közösségen belüli, választójoggal rendelkező személyek vesznek részt. Azok a személyek tekinthetők megválasztottnak, akik a választókerületben listavezetőként kerülnek ki.

13. A társadalmi, kulturális és oktatási téren kialakított működési autonómiák saját intézményeikkel és tagjaikkal szembeni hatáskörét csak az alkotmány korlátozhatja.

14. A működési autonómia választott vezető szerve elfogadja az autonómia szervezeti szabályzatát.

a) A szervezeti szabályzat a közjogi személyiség elnyerésének előfeltétele.

b) A szervezeti szabályzatot a parlament emeli törvényerőre.

c) A parlament nem vizsgálhatja a szervezeti szabályzat célszerűségét, hanem csak annak törvényességi ellenőrzésére szorítkozik.

15. A működési autonómiák pénzellátását közvetlenül a költségvetésből biztosítják. Az egykor a kisebbségi szervezetek tulajdonában volt és időközben államosított kulturális, társadalmi és oktatási intézmények a megalakulás időpontjától kezdve átmennek az

autonómia tulajdonába magánjogi személyiségük megőrzésére. Ahol nem lehetséges az egykori helyzet természetbeni helyreállítása, az állam kártalanítja a jogfolytonosság helyreállítása alapján létrejött működési autonómiát.

16. A területi-közigazgatási egységek és a működési autonómiák közötti hatásköri konfliktusokat a bírói szervek oldják meg. Az Alkotmánybíróság ellenőrzi a működési autonómiák jogi aktusainak alkotmányát, anélkül hogy ezek célszerűségét vizsgálhatná.

### **III. A kisebbségi közösségek joga az információkhoz**

17. A kisebbségi közösségeknek, valamint a hozzájuk tartozó állampolgári csoportoknak és természetes személyeknek joguk van anyanyelvükön hozzájutni minden olyan alapvető információhoz, amely társadalmi, politikai, jogi, kulturális és nemzetközi helyzetükre vonatkozik, amennyiben az illető nyelvben kialakult az ehhez szükséges fogalomrendszer és terminológia.

18. A méltányosság és az említett lehetőségek határain belül az állam köteles ezeket az információkat a romániai kisebbségi nyelveken biztosítani a tömegtájékoztatás minden csatornáján, a közéletben és a közintézményekben, attól függetlenül, hogy egy adott kisebbségi közösségnek vannak-e vagy nincsenek saját szervezetei és függetlenül a létező szervezetek státusától. A szóban forgó információk biztosításáról, ennek módozatairól a nemzeti, etnikai és nyelvi közösségekre és az ezekhez tartozó személyekre vonatkozó törvény rendelkezik.

### **IV. A Nemzetiségi Minisztérium**

Amíg a Romániában kisebbségben élő nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek nem alkotják meg a fenti tézisekben leírt közjogi személyiséggel rendelkező funkcionális autonómiájukat, illetve nem hozzák létre ezek önkormányzatait, legalább addig az e kisebbségeket megillető kollektív jogok biztosítására és megvalósításának elősegítésére az állam végrehajtó hatalmának részeként, a többi minisztériummal egyenlő státusban létre kell hozni az Alkotmány elfogadása után 6 hónapon belül a Nemzetiségi Minisztériumot.

#### **Törvénytervezet a nemzeti, etnikai, nyelvi közösségekről és az ezekhez tartozó személyekről**

Tekintettel arra, hogy hazánkban a román nép mellett más nemzeti és etnikai közösségek is léteznek, amelyek országunk politikai, társadalmi és kulturális pluralizmusának lényeges tényezői,

kinyilvánítva, hogy ezek nemzetiségi és művelődési sajátosságainak megőrzése és védelme gazdagítja egyrészt a román népet és kultúrát, másrészt az illető közösségek kultúráját mint az európai kultúra szerves részét,

elismerve, hogy a nemzeti és kulturális identitáshoz való jog alapvető emberi jog, amely mind a természetes személyeket, mind a kisebbségi nemzeti és etnikai közösségeket megilleti,

megállapítva, hogy a kisebbségben élő nemzeti és etnikai közösségek teljes jogegyenlősége, a nemzeti és kulturális identitás korlátlan érvényesítése egyik biztosítékát képezi a békének és az európai politikai és társadalmi biztonságunknak,

Románia parlamentje elfogadja a következő törvényt:

## **I. FEJEZET**

### **Alapvető rendelkezések**

**1. szakasz.** Valamely nemzeti, etnikai vagy nyelvi közösséghez való tartozás elidegeníthetetlen és elvitathatatlan személyi jog.

Az állami szerveknek tilos a nemzeti vagy etnikai eredet kutatása, és tilos az egyes nemzeti, etnikai és nyelvi közösségekhez tartozó személyekről nyilvántartásokat vezetni.

Ilyen nyilvántartásokat csak valamely közösség vezethet, és csak a hozzá tartozó személyekről.

**2. szakasz.** Az állam védi a számbeli kisebbségben élő nemzeti, etnikai és nyelvi közösségeket (a továbbiakban: kisebbségi közösségek), valamint az ezekhez tartozó személyeket bármilyen diszkrimináció ellen, történjék ez származási, nemzeti, etnikai, nyelvi vagy vallási alapon, a politikai, társadalmi, gazdasági, kulturális, vallási, nevelési és oktatási élet területén.

Az állam büntetőjogilag elítél bármely nemzetiség, etnikum, faj elleni, valamint a nemzetiségi érzület elleni izgatást.

**3. szakasz.** Az állam köteles biztosítani minden politikai, gazdasági, jogi és társadalmi feltételt a kisebbségi közösségekhez tartozó személyek erőszakos asszimilációjának megakadályozására.

Ennek megfelelően az állam tartózkodik bármely olyan intézkedés meghozatalától, amely az egyes övezetek vagy helységek etnikai összetételének mesterséges megváltoztatására irányulna.

Abban az esetben, ha egyes állami gazdasági beruházások azt eredményeznék, hogy az etnikai térkép változna, az állami szerveknek kötelessége kikérni az érintett kisebbségek politikai és társadalmi szervezeteinek hozzájárulását, ilyen szervezetek hiányában pedig a kisebbségi parlamenti ügyvéd hozzájárulását.

## **II. FEJEZET**

### **A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek kollektív jogai**

**4. szakasz.** A nemzeti, etnikai vagy nyelvi önazonossághoz való jog nemcsak a személyeket, hanem a kisebbségben élő nemzeti, etnikai vagy nyelvi közösségeket is megilleti. Ezeknek joguk van ilyen minőségük állami elismeréséhez is. E jog érvényesítése érdekében a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségeknek joguk van:

– közjogi személyiséggel rendelkező szervezeteket (közttestületeket) alakítani a társadalmi, kulturális, nevelési és oktatási, gazdasági és szociális tevékenység bármely területén, az alkotmányban és a vonatkozó törvényekben előírt feltételek betartásával;

– bármilyen más szervezeteket alakítani az egyesülési jog keretei között, annak érdekében, hogy a kisebbségi közösségek megvédhessék érdekeiket és valóra válthassák a jelen törvényben felsorolt jogaikat.

(Megjegyzés: A jelen törvény alapján megalakított szervezetek minden más formai feltétel nélkül jogi személynek tekintendők. A közjogi személyiséget az alkotmány biztosítja és a parlament elismeri, ennek joga pedig csak az alapszabályzat törvényességének ellenőrzésére korlátozódik, anélkül hogy azok megalakításának célszerűségét is vizsgálhatná.)

**5. szakasz.** A kisebbségi közösségeknek elidegeníthetetlen és alapvető joguk nemzeti, etnikai, nyelvi, kulturális és történelmi identitásuk megőrzése, fejlesztése és továbbörökítése.

**6. szakasz.** A kisebbségi közösségeknek joguk van történelmi, kulturális és egyházi műemlékeik, valamint az általuk hagyományosan lakott települések megőrzésére, ezek kulturális, építészeti gondozására és az etnográfiai sajátosságok megőrzésére.

**7. szakasz.** A kisebbségi közösségeknek joguk van saját nemzeti, történelmi és kulturális hagyományaik megőrzésére, ápolására és korlátozásmentes népszerűsítésére.

**8. szakasz.** A kisebbségi közösségek törvényesen létesített szervezeteinek joguk van arra, hogy korlátlan kapcsolatokat tartsanak fenn olyan nemzetközi politikai, humanitárius és művelődési szervezetekkel, amelyek célja az emberi jogok, a béke és a népek közötti megértés támogatása.

**9. szakasz.** A kisebbségi közösségeknek joguk van a minden fokú, anyanyelven történő oktatáshoz, az óvodától az egyetemi oktatásig, az összes igényelt szakon.

E jog gyakorlása és megvalósítása érdekében a kisebbségi közösségeknek joguk van az állami végrehajtó szervektől függetlenül saját, bármilyen fokú oktatási intézményeket létrehozni és fenntartani, az egyetemeket is beleértve. Hasonlóképpen joguk van a saját közösségükből való adófizetők arányának megfelelő anyagi támogatásra az állami költségvetésből, a jelen bekezdésben előírt jogok magvalósítása céljából.

Az állam támogatja és megkönnyíti a románok kisebbségi nyelvű oktatását a vegyes lakosságú vidékeken.

**10. szakasz.** Mind a kisebbségi közösségekhez tartozó természetes személyeknek, mind a részüket képező egyes csoportoknak joguk van anyanyelvük korlátlan használatára a közéletben, a politikai, gazdasági, kulturális élet területén, az oktatásban, az egyházi életben, valamint az államigazgatásban és az igazságszolgáltatásban. A hadseregben is megengedett az anyanyelv szabad használata az egymás közötti érintkezésben.

Az első bekezdésben előírt jog gyakorlásának konkrét módozatait a politikai, parlamentáris, a helyi képviseleti és az állami közigazgatási szervek tevékenységében a jelen törvény IV. és V. fejezete írja elő.

**11. szakasz.** A kisebbségi közösségeknek joguk van saját pártokat alakítani és általuk is részt venni az ország politikai életében.

**12. szakasz.** A kisebbségi közösségeknek és a hozzájuk tartozó csoportoknak joguk van megfelelő képviseletre az állam törvényhozó szerveiben és a területi-közigazgatási egységek választott képviseleti szerveiben.

A törvényhozásban – amennyiben a Romániában hagyományos kétkamarás parlamenti rendszer marad fenn – az egyik házon belül a politikai elvnek kell érvényesülnie (a

választásokon indult pártok eredményei alapján), a másik házban pedig a reprezentációs, korporatív elvnek: itt a garantált arányos képviselést érvényesül.

A területi önkormányzatok esetében:

- községi és városi szinten a listás és az egyéni választási rendszer kombinációja érvényesül;
- megyei szinten a listás rendszer;

Mindkét esetben a lakosság etnikai összetétele alapján kialakított optimális választókerületek szükségesek.

**13. szakasz.** Az állam biztosítékokkal köteles szolgálni a kisebbségi közösségeknek és az ezekhez tartozó személyeknek és csoportoknak az egyes tartományokból vagy helységekből máshova történő erőszakolt áttelepítéssel szemben.

**14. szakasz.** A kisebbségi közösségeknek vagy az ezekhez tartozó személyek egyes csoportjainak joguk van a lehetőségek függvényében állami támogatásra abból a célból, hogy származási helyükön biztosítsanak számukra munkahelyeket és létfeltételeket.

**15. szakasz.** A kisebbségi közösségeknek joguk van szervezett formában kapcsolatot tartani hasonló, más országokban létező kisebbségi vagy többségi, nemzeti, etnikai vagy nyelvi közösségekkel, valamint ezek politikai, gazdasági, kulturális és vallási szervezeteivel.

A kisebbségi önkormányzatoknak, érdeke- és jogvédelmi szervezeteiknek jogukban áll külföldi és nemzetközi szervezetekkel önálló kapcsolatot létesíteni.

Ugyancsak joguk van önálló kapcsolatot tartani bármely nemzeti vagy nemzetközi kisebbségvédelmi szervezettel.

**16. szakasz.** Az állam a szakminisztériumok költségvetéséből biztosítja az 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 15, 19, 21, 25–36, 37–40. szakaszokban előírt jogok gyakorlását.

### **III. FEJEZET**

#### **A számbeli kisebbségben élő nemzeti, etnikai és nyelvi közösségekhez tartozó személyek sajátos egyéni jogai**

**17. szakasz.** Valamely nemzeti, etnikai és nyelvi közösséghez való tartozás kinyilvánításának joga alapvető, elidegeníthetetlen és elvitathatatlan személyes jog.

Senki nem kötelezhető arra, hogy kinyilvánítsa egy nemzeti, etnikai és nyelvi közösséghez való tartozását, vagy hogy kiváljon egy ilyen közösségből, hogy olyasmiről tegyen vagy ne tegyen, amiből kitűnik egy ilyen közösséghez való tartozása vagy abból való kiválása.

**18. szakasz.** Valamely kisebbségi nyelven történő általános vagy szakoktatás szabad megválasztása alapvető emberi jog.

A lehetőségek függvényében az állam támogatja e jog más államban való gyakorlását, abban az esetben, ha erre Romániában nincs lehetőség.

**19. szakasz.** A kisebbségi közösségekhez tartozó személyeknek joguk van nevüket és személyi adataikat az anyakönyvbe és személyazonossági okmányba anyanyelvükön és annak megfelelő helyesírással bejegyeztetni, illetve anyanyelven és a hivatalos nyelven, ha az illető közösség nem latin betűs ábécét használ.

**20. szakasz.** A kisebbségi közösségekhez tartozó személyeknek joguk van korlátozás nélkül kapcsolatokat fenntartani más országokban élő ugyanazon nemzetiségű, etnikumú, nyelvű vagy vallású társaikkal, valamint e kisebbségi vagy többségi közösségek törvényesen alakított szervezeteivel.

#### **IV. FEJEZET**

##### **Általános biztosítékok**

**21. szakasz.** Előzetes panasztételi eljárás alkalmazható, ha egy tisztviselő korlátozza valamely állampolgár jogainak gyakorlását, vagy olyan helyzetet teremt, amely hátrányos az állampolgár számára, ennek nemzetiségi, etnikai vagy nyelvi hovatartozása miatt.

**22. szakasz.** A kisebbségi közösségekhez tartozó személyeknek joguk van személyesen megkeresni az emberi jogokat védő nemzetközi szervezeteket minden olyan esetben, amikor nemzeti, etnikai vagy nyelvi hovatartozásuk miatt megkülönböztetés éri őket, vagy ha az állami hatóságok nem tartják tiszteletben a jelen törvényekben előírt jogokat és már kimerítették az ügy megoldásának törvényes hazai lehetőségeit.

**23. szakasz.** Tilos a kisebbségi közösségektől, az ilyen közösségekhez tartozó csoportoktól vagy természetes személyektől az állam iránti hűségnyilatkozatot követelni.

**24. szakasz.** A jelen törvényben előírt jogok gyakorlása nem lehet törvényellenes, nem irányulhat az állam szuverenitása és területi épsége ellen és nem sértheti harmadik személy jogait.

#### **V. FEJEZET**

##### **Nyelvhasználat a közéletben és a politikai életben, tekintettel a számbeli kisebbségben élő nemzeti, etnikai és nyelvi közösségekre**

**25. szakasz.** A törvényeket a kisebbségek nyelvén is közzéteszik. A kisebbségi közösségeket vagy az ilyen közösségekhez tartozó csoportokat és személyeket érintő más jogszabályokat az illető kisebbség nyelvén is közzé kell tenni, amennyiben az illető nyelvben kialakult fogalomrendszer és terminológia ezt lehetővé teszi.

**26. szakasz.** A közigazgatási-területi egységek vezető szervei által elfogadott jogszabályokat, valamint az ezek ülésein felvett jegyzőkönyveket a kisebbségek nyelvére is le kell fordítani, abban az esetben, ha ezt a képviselők 15%-a kéri.

**27. szakasz.** A parlamentben, valamint a közigazgatási-területi egységek választott vezető szerveiben a kisebbségi közösségek képviselőinek a viták során joguk van anyanyelvüket használni, ha ezt a szándékukat előzőleg bejelentették. A fordítás ezen szervek feladata.

**28. szakasz.** A nyilvános politikai összejöveteleken bárkinek joga van anyanyelvén vagy bármely nyelven beszélni.

**29. szakasz.** Azokban a helységekből, ahol a kisebbségi közösségekhez tartozó lakosok részaránya meghaladja a 15%-ot, a közleményeket, falragaszokat és közérdekű feliratokat az illető közösségek nyelvére is le kell fordítani és megfelelő módon közzétenni. Azokban a közigazgatási-területi egységekből, amelyekben a kisebbségi közösségekhez tartozó lakosok száma eléri az előző bekezdésben előírt részarányt, az illető egység elnevezését két nyelven kell kiírni. A kisebbségi közösségek nyelvén megjelenő kiadványokban a közigazgatási-területi egységek elnevezését bármilyen nyelven használni lehet, a közösség tagjainak részarányától függetlenül.

Ugyanaz a kötelezettség áll fenn azon nagyobb területi-közigazgatási egységek esetében (pl. megyék), ahol a kisebbségi lakosság száma meghaladja a 3%-ot.

## VI. FEJEZET

### A kisebbségi nyelvek használata a közigazgatásban és az igazságszolgáltatásban

**30. szakasz.** A kisebbségi közösségek által is lakott helységekből a közigazgatási szervekkel való kapcsolatokban az anyanyelv használata minden szinten biztosított, írásban és szóban egyaránt.

Az a szerv vagy hivatal, amelyikhez egy természetes vagy jogi személy egy kisebbségi közösség nyelvén fordul, köteles törvényes határidőn belül ugyanazon a nyelven válaszolni.

Azokban a közigazgatási-területi egységekből, ahol a kisebbségi közösség tagjainak részaránya eléri a 29. szakaszban előírtat, az államnak kötelessége a részarányának megfelelő számú olyan tisztviselőt biztosítani, aki ismeri az illető kisebbségi közösség nyelvét.

**31. szakasz.** Azokban a közigazgatási-területi egységekből, ahol a kisebbségi közösség tagjainak részaránya eléri a 29. szakaszban előírtat, az államnak kötelessége az igazságszolgáltatásban is a részarányának megfelelő számú, az illető kisebbség nyelvét ismerő tisztviselőt biztosítani.

**32. szakasz.** A 30. és 31. szakasz előírásainak megvalósítása érdekében az említett állásokba prioritással az illető kisebbségi közösség nyelvét jól beszélő személyeket alkalmaznak.

**33. szakasz.** Az igazságszolgáltatási eljárás folyamán a kisebbségi közösségekhez tartozó személyeknek korlátlan joguk van anyanyelvüket használni, mind közvetlenül, mind a Polgári Eljárási Törvénykönyvben előírt módon.

**34. szakasz.** Büntető ügyekben, mind a nyomozás, mind a bármilyen fokú bírói eljárás során az államnak kötelessége tolmácsot biztosítani.

**35. szakasz.** Abban az esetben, ha a közösségi és bírósági okiratok nem fordíthatók le valamely kisebbségi közösség nyelvére, az illető szerveknek kérésre kötelességük az ügyre vonatkozó lényeges tájékoztatást az ügyfél anyanyelvén annak tudomására hozni és megmagyarázni.

**36. szakasz.** A közigazgatási-területi egységek kijelölésekor tekintettel kell lenni valamely kisebbségi nyelv területi elterjedésére, ki kell kérni az illető területen élő kisebbségi közösségek és a kisebbségek parlamenti ügyvédjének véleményét.



Valamely község közigazgatási hovatartozásának kijelöléséhez az illető község opciója és annak az érintett másik félnek a beleegyezése szükséges, amelynek számára a hozzá való csatlakozás új helyzetet teremt.

## **VII. FEJEZET**

### **A kisebbségi közösségekhez tartozó személyek névhasználatára vonatkozó rendelkezések**

**37. szakasz.** A név bejegyzése az anyakönyvbe és a személyazonossági igazolványba az anyanyelv szerinti és nyelvi helyesírási formáknak megfelelően történik.

**38. szakasz.** Az anyanyelven – vagy ennek megfelelő helyesírással – való névbejegyzést, illetve az ilyen értelmű helyesbítéseket az anyakönyvben vagy személyazonossági igazolványban illetéktelen kérés alapján végzik.

Kiskorúak esetében a kérést törvényes képviselőik terjesztik elő.

**39. szakasz.** A kéréseket ahhoz a szervhez kell előterjeszteni, amely az anyakönyvet őrzi, illetve a kérelmező lakhelyén személyazonossági igazolvány kibocsátására illetékes szervhez.

**40. szakasz.** Az érdekelt személy kifejezett kérésére az anyakönyvbe és a személyazonossági igazolványba nevét két nyelven is bejegyzik.

## **VIII. FEJEZET**

### **A kisebbségek parlamenti ügyvédje**

**41. szakasz.** A jelen törvényben előírt jogok minél hatékonyabb védelme érdekében létrehozzuk a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek parlamenti ügyvédjének intézményét.

**42. szakasz.** A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek ügyvédjét a parlament választja meg, saját mandátumát másfélszeresen meghaladó időtartamra. Tevékenységét függetlenül, a törvény alapján végzi.

A nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségek ügyvédje:

- a) A parlament tudomására hoz minden esetet, amikor az állami szervek, független szervezetek vagy magánszemélyek megsértik a jelen törvényben előírt jogokat.
- b) A kisebbségi közösséghez tartozó személyek sajátos egyéni jogainak megsértése esetén közbelép az illetékes hatóságoknál, amennyiben az ügy nem tartozik bírósági hatáskörbe.
- c) Állást foglal minden, a kisebbségi közösségek ellen vagy az ezekhez tartozó csoportok ellen irányuló megkülönböztetéssel vagy sérelemmel szemben, amennyiben az ügy nem tartozik bírósági hatáskörbe.

## **IX. FEJEZET**

### **Záró rendelkezés**

**43. szakasz.** A jelen törvény érvénybe lépésekor hatályát veszti minden ellenkező törvényes rendelkezés.

---

<sup>1</sup> Benyújtott önálló képviselői indítványként a Román Parlament Szenátusának az alkotmányozási folyamat előkészítő szakaszában, 1991-ben; a Szenátus Állandó Bizottsága nem tűzte sem a szakbizottság, sem a plénum napirendjére, így megvitatásra nem került.